

Monika Cieślak

**Płace
od A do Z
w 2018**

Stan prawny: 15 stycznia 2018 r.

Wydawca:

HR Services Monika Cieślak
ul. Apartamentowa 5/2
02-495 Warszawa
Tel.: 662 881 358
e-mail: biuro@hrservices.com.pl
www.hrservices.com.pl
hrmonikacieslak@wp.pl

ISBN: 978-83-62838-90-5

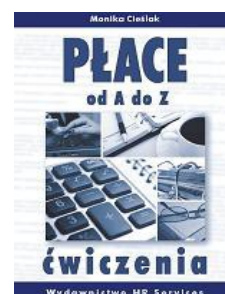
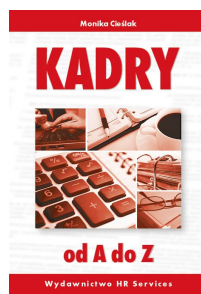
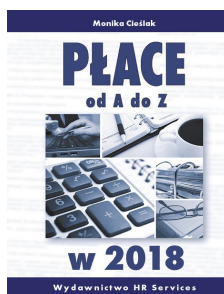
Skład:

Monika Cieślak (hrmonikacieslak@wp.pl)

(C) Monika Cieślak

Wszystkie prawa zastrzeżone

HR Services: www.hrservices.com.pl

- Tworzenie i prowadzenie działów personalnych, wsparcie istniejących struktur
- Naliczanie wynagrodzeń i prowadzenie akt osobowych
- Outsourcing funkcji HR
- Testy kompetencyjne
- Doradztwo w zarządzaniu procesami HR
- Audyty HR, obejmujące twarde aspekty funkcjonowania działu kadr i płac
- Doradztwo w procesach rekrutacyjnych
- Tworzenie efektywnych systemów wynagradzania
- Administracyjna obsługa firm
- Oprogramowanie wspierające działy kadrowo-płacowe i ich współpracę z firmami naliczającymi płace
- Indywidualne konsultacje i coaching związany z tematyką kadrowo-płacową, prowadzony przez zespół ekspertów.

Wstęp

Wiele kwestii w zakresie naliczania wynagrodzeń nie jest jednoznacznie uregulowanych w przepisach prawa pracy. Zagadnienia związane z naliczaniem składników wynagrodzenia tj: wynagrodzenie urlopowe czy chorobowe, opodatkowaniem świadczeń pracowniczych i wyceną świadczeń w naturze rodzą wiele pytań. Osoby odpowiedzialne za płace szukają wyjaśnienia swoich wątpliwości w fachowej prasie i podczas szkoleń.

Autorka, trenerka specjalizująca się w kursach i szkoleniach z naliczania płac, przez wiele lat zbierała pytania zadawane przez uczestników szkoleń. Wiele z nich powtarzało się. „Płace od A do Z w 2018” – to publikacja która, zawiera najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi, wzbogacone o przykładowe wyliczenia, przepisy prawne regulujące omawiane kwestie i wykaz najczęściej popełnianych błędów.

Publikacja zawiera:

- szczegółowe omówienie prezentowanych zagadnień,
- pytania i odpowiedzi uwzględniające najnowsze orzecznictwo oraz pisma urzędowe,
- przykładowe wyliczenia ukazujące mechanizmy naliczania poszczególnych składników wynagrodzeń z umowy o pracę, zlecenia i innych.

Książka przeznaczona jest zarówno dla osób rozpoczynających pracę w działach płacowych, jak i doświadczonych praktyków naliczania płac.

Nie chcąc unikać tematów trudnych i kontrowersyjnych, autorka poruszyła zagadnienia, dla których nie ma jednoznacznych rozwiązań w systemie prawnym. W takich sytuacjach wskazano praktykowane rozwiązania, zaznaczając istniejące kontrowersje i wątpliwości. Wymaga podkreślenia, iż przedstawione rozwiązania są zalecane, aczkolwiek niniejsza pozycja nie jest źródłem prawa, dostarcza natomiast szeregu wskazówek na temat jego interpretacji. Jest ona źródłem wiedzy na temat praktykowanych i doradzanych przez autorkę rozwiązań problemów płacowych.

Często w polskiej praktyce, bez zmiany przepisów prawnych, zmienia się stanowisko organów skarbowych czy ZUS. Przykładem mogą być zmieniające się interpretacje organów na temat opodatkowania imprez integracyjnych czy ubezpieczenia NNW w zagranicznej podróży służbowej na przestrzeni ostatnich lat czy praktyka kontroli umów o dzieło przez ZUS.

W 2018 r. powstała kolejna wersja książki „Płace od A do Z – ćwiczenia”, która po przeczytaniu niniejszego podręcznika, ma służyć utrwaleniu materiału przedstawionego w publikacji „Płace od A do Z w 2018”. Pozycja ta zawiera kilkaset zadań z zakresu naliczania wynagrodzeń wraz z rozwiązaniami.

Spis treści

Wykaz skrótów.....	8
1. Nowości, wskaźniki i stawki w 2018 r.....	11
1.1 Wynagrodzenie minimalne w 2018 r.....	11
1.2 Nowa wysokość minimalnej stawki godzinowej dla zleceniobiorców i samozatrudnionych.....	21
1.3 Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne w 2018 r.....	21
1.3.1 Wysokość składek w 2018 r.....	21
1.3.2 Składka na Fundusz Gwarantowanych Pracowniczych.....	25
1.3.3 Współnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a podleganie pracowniczym ubezpieczeniom społecznym.....	26
1.3.4 Nowy niższy wiek emerytalny.....	27
1.3.5 Orzeczenia i indywidualne interpretacje w sprawach ubezpieczeniowych.....	27
1.4 Zasiłki.....	39
1.4.1 Elektroniczne zwolnienia lekarskie (e-ZLA).....	39
1.4.2 Zasiłek opiekuńczy – nowe druki Z-15A i Z-15B.....	39
1.4.3 Potrącenia z zasiłków w 2017 r. i w 2018 r.	41
1.4.4 Najważniejsze wyroki i interpretacje w sprawach związanych z zasiłkami.....	42
1.5 Czas pracy w 2018 r.	44
1.5.1 Nominalny czas pracy w 2018 r.....	44
1.6 Podatki w 2018 r.	49
1.6.1 Nowe wzory deklaracji i informacji podatkowych.....	49
1.6.2 Skala podatkowa, koszty i ulga podatkowa w 2018 r.....	50
1.6.3 Nowe zasady wydawania indywidualnych interpretacji od 1 marca 2017 r.....	57
1.6.4 Przychody uzyskane z realizacji praw z pochodnych instrumentów finansowych lub innych praw pochodnych – przychód ze stosunku pracy.....	57
1.6.5 Nowe zwolnienia podatkowe i nowe limity zwolnień podatkowych obowiązujące od 1 stycznia 2018 r.....	60
1.6.6 Limity zwolnień podatkowych w 2017 i 2018 – zestawienie porównawcze.....	66
1.6.7 Oświadczenia podatkowe w nowym roku.....	70
1.6.8 PIT-WZ.....	71
1.6.9 Najważniejsze wyroki i interpretacje podatkowe.....	72
1.7 Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2018 r.	84
1.7.1 Wysokość odpisu na Fundusz w 2018 r.	84
1.7.2 Czy pracodawca musi brać pod uwagę dochody wszystkich członków rodziny rozdzielając świadczenia? - rewolucyjny wyrok SN.....	85
1.8 Prawo pracy – wybrane nowości.....	92
1.8.1 Nowe zasady zatrudniania cudzoziemców.....	92
1.9 Najważniejsze orzeczenia.....	93
1.9.1 Kontrole PIP w 2018 r.....	96
1.10 Prace legislacyjne w toku.....	96
2. Obowiązki na przełomie roku 2017 i 2018	97
2.1 Kalendarz pracodawcy - płatnika w 2018 r.	99
3. Umowa o pracę.....	102
3.1 Uwagi ogólne.....	102
3.2 Technika naliczania wynagrodzenia pracownika.....	103
4. Ustalanie wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą.....	119
4.1 Regulamin Wynagradzania.....	119

4.1.1	Regulamin wynagradzania od 50 osób.....	119
4.2	Zasada równości, zakaz dyskryminacji a zasada adekwatności.....	124
4.3	Jakie są systemy wynagradzania?.....	126
4.4	Jakie są składniki wynagradzania?.....	129
4.5	Tajemnica wynagrodzeń.....	132
4.6	Minimalne wynagrodzenie za pracę.....	135
4.7	Termin, tryb i dokumentowanie wypłaty wynagrodzenia.....	140
4.8	Konsekwencje niewypłacania wynagrodzenia przez pracodawcę.....	141
4.9	Pasek płacowy czy informacja miesięczna?.....	142
4.10	Zasady zaokrąglenia.....	144
4.11	Okres przechowywania dokumentacji płacowej i innej.....	150
5.	Obligatoryjne składniki wynagrodzenia pracownika.....	152
5.1	Wynagrodzenie za pracę.....	158
5.2	Wynagrodzenie za pracę pomniejszone.....	160
5.3	Wynagrodzenie za czas choroby.....	173
5.4	Zasiłek chorobowy.....	181
5.4.1	Zasady ustalania kto jest płatnikiem zasiłku.....	182
5.4.2	Okres wyczekiwania.....	183
5.4.3	Choroba na przełomie roku kalendarzowego.....	186
5.4.4	Okres zasiłkowy.....	186
5.4.5	Wysokość zasiłku.....	190
5.4.6	Zwolnienia lekarskie i inne dowody stanowiące podstawę wypłaty zasiłku.....	192
5.4.7	Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego pracownika.....	198
5.4.8	Zasady wliczania zmiennych składników wynagrodzenia.....	212
5.4.9	Uzupełnianie podstaw zasiłkowych.....	219
5.4.10	Ponowne ustalenie prawa do zasiłku chorobowego	232
5.4.11	Dodatkowe zatrudnienie.....	232
5.4.12	Zmiana pracodawców.....	234
5.4.13	Zmiana wymiaru czasu pracy.....	234
5.4.14	Obniżenie zasiłku chorobowego o 25%	235
5.4.15	Minimalna podstawa zasiłku.....	238
5.4.16	Wynagrodzenie za pracę i choroba za ten sam dzień.....	239
5.5	Urlopy związane z rodzicielstwem i świadczenia przysługujące rodzicom.....	240
5.5.1	Zestawienie urlopów i świadczeń związanych z rodzicielstwem.....	240
5.5.2	Zestawienie porównawcze zmian w Kodeksie Pracy, które weszły w życie 2 stycznia 2016 r.....	245
5.5.3	Definicje pojęć na potrzeby działu ósmego KP.....	248
5.5.4	Tryb, wymiar i nowe terminy składania wniosku o urlop.....	249
5.5.5	Urlop macierzyński.....	250
5.5.6	Dodatkowy urlop macierzyński – uchylone przepisy.....	252
5.5.7	Urlop rodzicielski – wydłużenie o zlikwidowany dodatkowy urlop macierzyński	252
5.5.8	Urlop ojcowski	256
5.5.9	Zasiłek za urlopy: macierzyński i rodzicielski.....	256
5.6	Zasiłek opiekuńczy	258
5.7	Zasiłek wyrównawczy.....	260
5.8	Wynagrodzenie za urlop.....	260
5.8.1	Składniki wchodzące do podstawy wynagrodzenia urlopowego.....	262

5.8.2 Składniki, które nie wchodzą do podstawy wynagrodzenia urlopowego.....	265
5.8.3 Premia uznaniowa w podstawie urlopowej.....	266
5.8.4 Wyliczanie wynagrodzenia urlopowego.....	267
5.8.5 Urlop na przełomie miesięcy.....	278
5.8.6 Odwołanie z urlopu.....	278
5.9 Ekwiwalent za urlop.....	278
5.10 Przypadki zastosowania zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop	288
5.11 Ustalanie wynagrodzenia za czas urlopu okolicznościowego.....	291
5.12 Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych.....	293
5.13 Dodatek za pracę w porze nocnej.....	305
5.14 Wynagrodzenie za dyżur.....	308
5.15 Wynagrodzenia za czas przestoju.....	311
5.16 Wynagrodzenia za pracę wykonaną wadliwie.....	315
5.17 Dodatek wyrównawczy.....	315
5.18 Odprawa rentowa lub emerytalna.....	318
5.19 Odprawa pośmiertna	322
5.20 Odprawa z tytułu rozwiązania umowy o pracę.....	323
5.21 Odszkodowanie.....	326
5.22 Potrącenia.....	327
5.22.1 Potrącenia z wynagrodzenia za pracę i wynagrodzenia chorobowego.....	327
5.22.2 Potrącenia obligatoryjne	329
Maksymalna wysokość potrąceń.....	330
5.22.3 Korespondencja z komornikiem.....	332
5.22.4 Kwoty wolne od potrąceń.....	336
5.22.5 Zbieg potrąceń – zmiana przepisów od 8 września 2016 r.....	337
5.22.6 Potrącenia fakultatywne.....	340
5.22.7 Nadpłacone wynagrodzenie i potrącenia po ustaniu stosunku pracy.....	342
5.22.8 Potrącenia z zasiłków.....	345
5.22.9 Potrącenia z ZFŚS.....	348
5.22.10 Potrącenia z umów cywilnoprawnych.....	349
6. Fakultatywne składniki wynagrodzenia.....	351
6.1 Nagroda czyli premia uznaniowa.....	351
6.2 Premia uznaniowa w orzecznictwie.....	353
6.3 Premia uznaniowa w podstawach.....	357
6.4 Składniki fakultatywne, oskładkowanie i opodatkowanie – porównanie.....	360
7. Dwie listy płac w jednym miesiącu.....	368
8. Pracownik zatrudniony w kilku zakładach pracy.....	373
9. Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.....	378
9.1 Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym.....	378
9.1.1 Zbieg tytułów do ubezpieczeń społecznych.....	379
9.2 Zbiegi tytułów do ubezpieczeń – zasady ogólne.....	379
9.2.1 Umowa-zlecenie i umowa o pracę u jednego pracodawcy.....	380
9.2.2 Umowa-zlecenie z innym podmiotem niż własny pracodawca	382
9.2.3 Kilka umów zlecenia	388
9.3 Umowa-zlecenie i przebywanie na urlopie wychowawczym.....	397
9.4 Umowa-zlecenie i przebywanie na urlopie macierzyńskim.....	397

9.5 Istota terminu wypłaty wynagrodzenia z umowy zlecenia przy zbiegu tytułów do ubezpieczeń społecznych.....	398
9.6 Umowa o dzieło zawarta z własnym pracownikiem.....	399
9.7 Umowa-zlecenie/o dzieło zawarta ze studentem nie będącym pracownikiem zleceniodawcy.....	401
9.7.1 Umowa zlecenia i prawo do emerytury lub renty.....	409
9.7.2 Zgłoszenie zleceniobiorcy do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego od 1 stycznia 2016 r.....	412
9.7.3 Formularze ZUS.....	426
9.7.4 Ograniczenie obowiązków pracodawców.....	427
9.7.5 Terminy wysyłania deklaracji, rozliczania i opłacania składek.....	428
9.7.6 Jeden rachunek dla wpłat składek od 1 stycznia 2018 r.....	429
9.7.7 Wydawanie pisemnych interpretacji.....	430
9.8 Przychody zwolnione od składek.....	434
9.9 Zwrot nadpłaty składek ZUS.....	436
9.10 Świadczenia na rzecz pracowników.....	444
9.11 Składka na ubezpieczenie zdrowotne.....	444
9.12 Ubezpieczenie osób przebywających na urlopie wychowawczym i macierzyńskim	448
9.12.1 Podstawa wymiaru składki osób pobierających zasiłek macierzyński.....	455
9.12.2 Zaliczka na podatek dochodowy a podwyższenie kwoty zasiłku macierzyńskiego do wysokości świadczenia rodzicielskiego w przypadku gdy zasiłek macierzyński za część miesiąca jest wypłacany przez płatnika składek.....	455
9.13 Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	458
9.13.1 Fundusz Pracy.....	458
9.13.2 Zleceniodawcy zatrudniający wyłącznie zleceniobiorców nie płacą składek na FP.....	460
9.13.3 Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	464
9.13.4 Zwolnienia z opłacania składek na FP i FGŚP.....	465
9.14 Fundusz Emerytur Pomostowych.....	473
9.15 PFRON.....	473
10. Zaliczka na podatek dochodowy.....	475
10.1 Obowiązki płatnika.....	475
10.2 Przedmiot opodatkowania, dochód, źródła przychodów – definicje.....	477
10.3 Sposób obliczenia zaliczki na podatek dochodowy.....	487
10.3.1 Skala podatkowa w 2018 r.....	487
10.3.2 Zaliczka na podatek.....	487
10.4 Koszty uzyskania przychodów.....	493
10.5 Autorskie koszty uzyskania przychodów.....	510
10.5.1 Koszty autorskie stan prawny od 1 stycznia 2018 r.....	510
10.5.2 Koszty autorskie w okresie od 1.1.2013 r. - 31.12.2017 r.....	512
10.6 Kwota zmniejszająca zaliczkę na podatek – ulga podatkowa.....	516
10.7 70% podatek.....	521
10.8 Zestawienie porównawcze sposobu naliczenia zaliczki dla różnych umów.....	522
10.9 Interpretacje podatkowe.....	525
10.10 Świadczenia na rzecz pracowników.....	527
10.11 Zestawienie porównawcze przychodów wolnych od podatku i składek ZUS.....	531
11. ZUS i PDOF a świadczenia.....	542
11.1 ZFŚS.....	542

11.1.1 Wysokość odpisu na Fundusz w 2018 r.	542
11.1.2 Zmiana limitu zatrudnienia z 20 na 50 pracowników.....	542
11.1.3 500+ a oświadczenia o sytuacji życiowej.....	543
11.1.4 Świadczenia z ZFŚS.....	544
11.1.5 Jak określać sytuację życiową, rodzinną i materialną.....	545
11.1.6 Zwolnienie do 1000 zł – zasady ogólne.....	551
11.1.7 Świadczenia pieniężne i przedpłacone karty płatnicze.....	558
11.1.8 Świadczenia rzeczowe – paczki, bilety, karnety, inne.....	561
11.1.9 Kupony kulturalno-sportowe nie korzystają ze zwolnienia podatkowego.....	565
11.1.10 Wycieczki i wypoczynek dorosłych.....	566
11.1.11 Wypoczynek dzieci.....	567
11.1.12 Zapomogi.....	573
11.1.13 Pożyczki.....	577
11.1.14 Imprezy firmowe.....	582
11.1.15 Zawody sportowe, imprezy sportowe.....	588
11.1.16 Świadczenia dla członków rodziny sfinansowane z ZFŚS.....	589
11.1.17 Świadczenia dla emerytów i rencistów sfinansowane z ZFŚS.....	592
11.1.18 Żłobek, przedszkole.....	596
11.1.19 Opodatkowanie działalności socjalnej pracodawców nie tworzących ZFŚS.....	598
11.2 Narzędzia pracy.....	600
11.2.1 Komputer.....	601
11.2.2 Samochód służbowy.....	601
11.2.3 Transport.....	608
11.2.4 Parking służbowy.....	613
11.2.5 Ryczałt samochodowy.....	617
11.2.6 Ubiór służbowy.....	618
11.2.7 Internet.....	625
11.2.8 Świadczenia dla telepracowników	625
11.3 Inne świadczenia.....	628
11.3.1 Nagroda jubileuszowa.....	628
11.3.2 Nagrody rzeczowe, prezenty, kwiaty.....	630
11.3.3 Odprawa emerytalna, odprawa rentowa.....	631
11.3.4 Odprawy, odszkodowania i rekompensaty wypłacane pracownikom z tytułu wygaśnięcia lub rozwiązania stosunku pracy	632
11.3.5 Odszkodowania wynikające z zakazu konkurencji	635
11.3.6 Bezpieczeństwo i Higiena Pracy.....	636
11.3.7 Posiłki, diety.....	651
11.3.8 Odszkodowanie za utratę lub uszkodzenie w związku z wypadkiem przy pracy przedmiotów osobistego użytku oraz przedmiotów niezbędnych do wykonywania pracy.....	653
11.3.9 Odprawy pośmiertne i zasiłki pogrzebowe	654
11.3.10 Szkolenia, studia podyplomowe.....	656
11.3.11 Dodatek uzupełniający 80% zasiłek.....	661
11.3.12 Składniki wynagrodzenia, do których pracownik ma prawo w okresie absencji chorobowej.....	662
11.3.13 Pożyczka.....	665
11.3.14 Usługi medyczne, szczepienia i opieka medyczna.....	665
11.3.15 Ubezpieczenie na życie.....	669
11.3.16 Śmierć pracownika.....	669

11.3.17 Przeniesienie służbowe.....	671
11.3.18 Ugoda sądowa.....	673
11.3.19 Odsetki od nieterminowej wypłaty.....	679
11.3.20 Wynajem mieszkania.....	680
11.3.21 Świadczenia dla osób przebywających na urlopie wychowawczym i macierzyńskim.....	684
11.3.22 Zwrot byłemu pracownikowi kosztów szkolenia	687
11.3.23 Nagrody, inne.....	688
12. Podróże służbowe.....	694
12.1 Podróże służbowe – uwagi ogólne.....	694
12.2 Rozporządzenie o podróżach służbowych.....	700
12.2.1 Podróże służbowe – przepisy wspólne.....	702
12.2.2 Podróż krajowa.....	709
12.2.3 Podróż zagraniczna.....	712
12.3 Czas pracy a podróż służbowa.....	719
13. Pracownik oddelegowany.....	720
13.1 Podróż służbowa a oddelegowanie.....	720
13.1.1 Delegacja służbowa a oddelegowanie do pracy za granicą – różnice i konsekwencje w zakresie opodatkowania i oskładkowania.....	721
13.2 Oddelegowanie.....	724
13.3 Ustalanie podstawy wymiaru składek pracowników delegowanych według zasad obowiązujących od 01.10.2016 r.....	731
13.4 Opodatkowanie.....	734
13.5 Przykładowa lista płac pracownika oddelegowanego.....	745
13.6 Interpretacje podatkowe dotyczące pracowników oddelegowanych.....	755
14. Umowa zlecenia i umowa o dzieło.....	765
14.1 Umowy cywilnoprawne – uwagi ogólne.....	765
14.2 Kiedy zastosować umowę zlecenia a kiedy umowę o dzieło?.....	771
14.3 Najnowsze orzecznictwo SN.....	775
14.4 Przykłady prac (umowa o pracę, umowa zlecenia, umowa o dzieło, samozatrudnienie).....	777
14.5 Minimalna stawka godzinowa dla zleceniobiorców i samozatrudnionych.....	781
14.6 Technika naliczania zapłaty z umowy zlecenia.....	792
14.7 Technika naliczania zapłaty z umowy o dzieło.....	800
14.8 Opodatkowanie ryczałtowe umów zlecenia i umowy o dzieło.....	802
14.9 Składki na ubezpieczenia społeczne.....	808
14.10 Zbieg tytułów do ubezpieczeń społecznych od 1 stycznia 2016 r.....	811
14.11 Składka na ubezpieczenie zdrowotne.....	831
14.12 Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	832
14.13 Zaliczka na podatek dochodowy.....	832
14.13.1 Podróż służbowa zleceniobiorcy.....	836
15. Kontrakt menedżerski.....	838
15.1 Kontrakt menedżerski.....	838
15.2 Technika naliczania zapłaty z kontraktu menedżerskiego.....	838
16. Umowa o praktykę absolwencką.....	848
16.1 Umowa o praktykę absolwencką.....	848
16.2 Technika naliczania zapłaty z umowy o praktykę absolwencką.....	850
17. Wynagrodzenie członka zarządu.....	852

17.1 Członek zarządu - regulacje.....	852
17.2 Technika naliczania wynagrodzenia dla członka zarządu.....	852
18. Wynagrodzenie członka rady nadzorczej.....	857
18.1 Rada Nadzorcza.....	857
18.2 Technika naliczania wynagrodzenia dla członka rady nadzorczej.....	862
19. Błędy w naliczaniu płac i inne problemy	871
20. Kontrole.....	875
21. Korekty listy płac.....	882
21.1 Zapłata składek ZUS za byłego pracownika.....	882
21.2 Korekty listy płac w związku z oskładkowaniem świadczeń z ZFŚS.....	883
22. Formularze podatkowe.....	887
22.1 Zasady wysyłania deklaracji i informacji podatkowych.....	887
22.2 Zasady identyfikacji podatkowej	887
22.3 Informacje i deklaracje podatkowe.....	889